

نقش راهبردهای نظم جویی شناختی هیجان، تکانش گری و برون گرایی در گرایش اعتیاد به اینترنت دانشجویان دانشگاه ارومیه در سال ۹۳

سهراب امیری^{۱*}، فیروزه سپهریان آذر^۲، کبری ناصری تمرین^۳

۱. دانشجوی دکتری تخصصی روان شناسی عمومی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران

۲. دانشیار روان شناسی تربیتی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد روان شناسی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۴/۰۸/۲۱

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۴/۰۶/۲۱

چکیده

مقدمه: اعتیاد به اینترنت به عنوان حیطة نوین آسیب شناسی روانی ظهور یافته است. استفاده بیش از حد از اینترنت تبدیل به مشکلی شده است که می تواند سبب مشکلات شدید در زندگی روزانه، روابط اجتماعی، کار، تحصیل و سازگاری روان شناختی گردد. بر این اساس، هدف پژوهش حاضر تعیین نقش راهبردهای نظم جویی شناختی هیجان، تکانشگری و برون گرایی در گرایش اعتیاد به اینترنت دانشجویان دانشگاه ارومیه در سال ۱۳۹۳ بود.

روش کار: پژوهش حاضر از نوع مقطعی بود. از بین دانشجویان دانشگاه ارومیه در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ تعداد ۲۹۰ نفر از آنها بر اساس نمونه گیری طبقه ای انتخاب شدند. پرسش نامه اعتیاد به اینترنت یانگ، راهبردهای نظم جویی شناختی هیجان، مقیاس تکانشگری و برون گرایی بین شرکت کنندگان پژوهش توزیع شد تا پاسخ دهند. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۹ و آزمون های ضریب همبستگی، تحلیل رگرسیون چند گانه همزمان مورد تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها: نتایج بیانگر این بود که همبستگی منفی معناداری بین راهبردهای نظم جویی شناختی هیجان و اعتیاد به اینترنت ($P < 0/001$) وجود دارد و تنها در مورد دو مولفه ملامت خویشتن و فاجعه سازی رابطه معنادار نبود ($P > 0/05$). همچنین همبستگی مثبت معناداری بین مقیاس تکانشگری و برون گرایی با اعتیاد به اینترنت بدست آمد ($P < 0/001$). نتایج نشان داد که هر سه متغیر راهبردهای نظم جویی شناختی هیجان، تکانشگری و برون گرایی در معادله رگرسیون قادر به پیش بینی اعتیاد به اینترنت بودند ($P < 0/001$).

نتیجه گیری: راهبردهای نظم جویی شناختی هیجان و تکانشگری و هم چنین صفت شخصیتی برون گرایی اهمیت ویژه ای در تبیین اعتیاد به اینترنت داشته و هر یک می توانند نقش موثری در گرایش به سمت درگیری در رفتارهای اینترنتی داشته باشند.

واژگان کلیدی: اعتیاد به اینترنت، برون گرایی، تکانشگری، راهبردهای نظم جویی شناختی هیجان

مقدمه

Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM-5) [۲] اختلال اعتیاد به اینترنت (Internet Addiction Disorder) است. انجمن روانپزشکی آمریکا اختلال اعتیاد به اینترنت (IAD) را به واسطه اشتغال شدید و فقدان کنترل، احساس ضرورت یا رفتارهایی تعریف می کند که استفاده از اینترنت را شامل شده و منجر به

گسترش استفاده از اینترنت برخی افراد را شدیداً وابسته به آن ساخته که به عنوان اعتیاد به اینترنت (Internet Addiction) شناخته شده است [۱]. یک نوع اعتیاد رفتاری ترسیم شده در راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی

* نویسنده مسئول: سهراب امیری، دانشجوی دکتری روان شناسی عمومی، دانشگاه

ارومیه، ارومیه، ایران

تلفن: ۰۹۱۸۷۰۵۸۹۹۰

ایمیل: Amirysohrab@yahoo.com

اختلال یا پریشانی می گردد [۳]. چندین مطالعه میزان شیوع IA را در طی سال‌های اخیر بررسی کرده‌اند. برای مثال، در آمریکا شیوع آن را ۱۰ درصد [۴]، در اروپا ۹ درصد [۵] گزارش داده‌اند. اگر چه داده‌های حاصل از این مطالعات، میزان ناهمسانی از وقوع اعتیاد به اینترنت را گزارش داده‌اند، اما تردیدی نیست که اعتیاد به اینترنت معضلی جدی برای سلامت عمومی است و خطر ابتلا به مشکلات اجتماعی و سلامتی مانند عملکرد تحصیلی ضعیف، روابط فردی ضعیف، اضطراب، افسردگی را بالا می‌برد [۶]. بنابراین، مراقبت از اعتیاد افراد به اینترنت ضروری به نظر می‌رسد.

پژوهش‌های انجام شده پیرامون اعتیاد به اینترنت نقش متغیرهای فردی و اجتماعی مرتبط با اعتیاد به اینترنت از جمله عدم رضایت خانوادگی و رویدادهای استرس‌زای زندگی [۷] و همچنین نقش عامل‌های خانوادگی مانند نگرش‌های والدین، روابط بین اعضای خانواده، انسجام خانوادگی و خشونت خانوادگی را برجسته ساخته‌اند [۸]. در میان متغیرهای روان‌شناختی گوناگون که بر اختلال اعتیاد به اینترنت تاثیر دارند، مطالعات نقش تفاوت‌های فردی در خود نظم جویی (مانند تکانشگری، جستجوی تازگی، حساسیت به تقویت، و توانایی تنظیم هیجان) را مورد بررسی قرار داده‌اند. این تمرکز بر خود نظم جویی ناشی از این واقعیت است که اعتیاد به اینترنت به عنوان نوعی اعتیاد مفهوم‌سازی شده و تفاوت‌های فردی در تنظیم هیجان نشان داده است که نقش مهمی در شکل‌گیری و تداوم رفتارهای اعتیادی دارد [۹].

با توجه به آنچه بیان گردید تنظیم هیجان نقشی محوری در بازداری رفتارهای اعتیادی دارد [۱۰]. از این منظر اعتیاد به اینترنت می‌تواند به عنوان شکل خاصی از راهبرد خود نظم جویی ناسازگارانه محسوب گردد [۱۱]. راهبردهای نظم جویی شناختی هیجان می‌تواند به عنوان راهبردهای هشیارانه ذهنی توصیف شود که افراد برای مقابله با شرایط و اطلاعات برانگیزنده هیجانی استفاده می‌کنند [۱۲]. بنابراین تفاوت‌های فردی مهمی در شیوه‌هایی که افراد هیجان‌ها را تنظیم می‌کنند وجود داشته و به نظر می‌رسد افرادی که از برخی اشکال آسیب‌شناسی رنج می‌برند در برخی یا بیشتر راهبردهای تنظیم هیجان دچار اختلال باشند [۱۳]. علاوه بر این، بر اساس ملاک‌های DSM-IV، برخی محققان استدلال می‌کنند که اعتیاد به اینترنت یک نوع اختلال تکانشی یا حداقل در ردیف این اختلال قرار دارد [۱۴]. تکانشگری سازه وسیعی است که عموماً به صورت فقدان

بازداری یا گرایش به دریافت پاداش سریع و بلافاصله تعریف شده است [۱۵]. پژوهش‌های اندکی در مورد اعتیاد به اینترنت و تکانشگری انجام شده است [۱۶] و بیان شده است که تکانشگری پیش‌بینی اختلال سو مصرف مواد و وابستگی به چندین نوع مواد بوده [۱۷]. با وجود یافته‌هایی که وجود تکانشگری در هر دو سطح شخصیتی و رفتاری، در افرادی دارای مصرف مواد محرک را نشان داده‌اند [۱۵] اما غالب این تلاش‌های پژوهشی بر روی ارتباط بین اعتیاد به اینترنت و علائم آسیب‌شناختی و ناسازگارانه مانند افسردگی، اضطراب و یا مشکلات بین فردی تمرکز دارند [۱۸]. در این میان Hamburger و همکاران در سال ۲۰۰۰ [۱۹] از نخستین کسانی بودند که رابطه عوامل شخصیتی و گرایش به اینترنت را مطالعه کردند. هر رفتاری که فرد از خود نشان می‌دهد تحت تأثیر عوامل بسیاری همچون عوامل محیطی، عاطفی و شخصیتی می‌باشد. مقصود از عوامل شخصیتی در واقع همان ویژگی‌های شخصیتی است که می‌تواند فرد را مستعد بروز یک سری از رفتارها نماید در صورتی که ممکن است آن فرد با ویژگی‌های شخصیتی متفاوتی دست به چنین رفتارهایی نزند بنابراین عوامل شخصیتی یکی از مهمترین عواملی است که قادر است در شناخت پیچیدگی‌های رفتار انسان در موقعیت‌های مختلف کمک‌شایان توجهی نماید و از این رو نمی‌بایست از چشم محققان دور بماند [۲۰]. نتایج نشان داده است که شخصیت عامل بسیار مهمی در ارتباط با رفتار اینترنتی است که بیان‌کننده این است که مطالعات پیرامون بررسی تعاملاتی که صفات شخصیتی با اینترنت دارند بایستی گسترش یافته و مشخص گردد که چرا برخی صفات رابطه مثبت و برخی رابطه منفی با این نوع رفتار دارند [۲۱].

با در نظر داشتن اینکه توانایی تشخیص کارکرد هیجان‌های مختلف در موقعیت‌های خاص و درک زمان و چگونگی تنظیم هیجان، مهارت مهمی است که انعطاف‌پذیری روان‌شناختی را منعکس می‌کند. از سویی تعدادی از مطالعات اخیر استدلال داشته‌اند که اعتیاد اینترنت ماهیت روان‌پزشکی مجزایی دارد و اغلب آن را به عنوان اختلال کنترل تکانه بیان داشته‌اند [۲۲]. بنابراین با توجه به نقش که تکانشگری و صفات شخصیتی می‌تواند در گرایش به اعتیاد به اینترنت داشته باشند [۲۳]، هدف پژوهش حاضر تعیین نقش راهبردهای نظم جویی شناختی هیجان، تکانشگری و برون‌گرایی در گرایش اعتیاد به اینترنت دانشجویان دانشگاه

ارومیه در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ بود.

روش کار

پژوهش حاضر توصیفی-تحلیلی از نوع مقطعی بود. به منظور گردآوری داده های پژوهش از میان دانشجویان دانشگاه ارومیه در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ تعداد ۲۹۰ نفر با توجه به نوع پژوهش براساس نمونه گیری طبقه ای از پنج دانشکده به طور تصادفی انتخاب شده و از هر دانشکده ده کلاس به طور تصادفی انتخاب و بین ۳ تا ۱۰ نفر شرکت کننده از هر کدام از کلاس ها به عنوان نمونه نهایی پژوهش و با در نظر داشتن ملاک های ورودی سلامت جسمی و روانی، رضایت آگاهانه به طور تصادفی انتخاب گشتند. لازم به ذکر است که تمامی شرکت کنندگان از هدف مطالعه آگاه بوده و حفظ تمامی اطلاعات مربوط به افراد بصورت محرمانه در برگه های اطلاعاتی از اقدامات انجام گرفته جهت رعایت ملاحظات اخلاقی در مطالعه بود. به منظور گردآوری داده های پژوهش، پژوهشگر در بین شرکت کنندگان حضور یافته و پس از توضیح فرایند اجرا، پرسش نامه نظم جویی شناختی هیجان [۱۲]، تکانش گری [۲۴]، نسخه کوتاه پرسش نامه پنج عامل بزرگ [۲۵] و پرسش نامه اعتیاد به اینترنت یانگ [۲۶] را بین شرکت کننده ها توزیع نمود تا پاسخ دهند. پرسش نامه اعتیاد به اینترنت یانگ (Internet Addiction Test) شیوه ای مداخله کاغذی برای اندازه گیری اعتیاد به استفاده از اینترنت است. این پرسشنامه شامل ۲۰ ماده می باشد و برای سنجش میزان وابستگی افراد به کار با اینترنت یا رایانه توسط Young در سال ۱۹۹۸ [۲۶] تهیه شده است و به روش لیکرت پنج درجه ای (۵=همیشه تا ۱=به ندرت) نمره گذاری می شود. پس از تعیین نمره نهایی، وضعیت کاربران مورد مطالعه به صورت زیر مشخص می شود: نمره کمتر از ۲۰ نشان دهنده عدم وابستگی (غیر کاربر)، نمره بین ۲۰_۴۹ نشان دهنده کاربر طبیعی و نمره ۷۹_۵۰ نشان دهنده اعتیاد خفیف (افراد در معرض خطر) و نمره ۱۰۰_۸۰ نشان دهنده اعتیاد شدید است. علوی و همکاران در سال ۱۳۸۹ [۲۷] در پژوهش خود برای نسخه فارسی پرسش نامه دو نوع روایی محتوایی و افتراقی ($r=0/50$) و سه نوع پایایی بازآزمایی ($r=0/74$)، همسانی درونی ($\alpha=0/88$) و تصنیف ($r=0/82$) گزارش داده اند.

پرسش نامه نظم جویی شناختی هیجان (Cognitive Emotion Regulation Questionnaire) توسط

Garnefski و همکاران در سال ۲۰۰۱ [۱۲] در کشور هلند تدوین شده و جهت شناسایی راهبردهای مقابله ای شناختی افراد پس از تجربه کردن وقایع یا موقعیت های منفی مورد استفاده قرار می گیرد. بر خلاف سایر پرسش نامه های مقابله ای که به صورت آشکار بین افکار فرد و اعمال واقعی وی تمایز قایل نمی شوند. پرسش نامه ی نظم جویی هیجان دارای پایه ی تجربی و نظری محکمی بوده و از ۹ خرده مقیاس تشکیل شده است. خرده مقیاس های مذکور ۹ راهبرد شناختی ملامت خویش، پذیرش، نشخوارگری، تمرکز مجدد مثبت، تمرکز مجدد بر برنامه ریزی، ارزیابی مجدد مثبت، دیدگاه گیری، فاجعه سازی و ملامت دیگران را ارزیابی می کند. دامنه ی نمرات مقیاس از ۱ (تقریباً هرگز) تا ۵ (تقریباً همیشه) می باشد. نمرات بالا در هر خرده مقیاس بیانگر میزان استفاده بیشتر از راهبرد مذکور در مقابله و مواجهه با وقایع استرس زا و منفی می باشد [۱۲]. در فرهنگ ایرانی هم اعتبار و روایی مطلوبی برای پرسش نامه ی نظم جویی هیجان گزارش شده است [۲۸].

مقیاس تکانشگری بارت (Barratt Impulsiveness Scale) ویراش یازدهم آن توسط Barratt در سال ۱۹۹۷ ساخته شده است [۲۴]. این پرسش نامه دارای ۳۰ پرسش و به صورت طیف لیکرت چهار گزینه ای (هرگز=۱، گاهی اوقات=۲، اغلب=۳ و همیشه=۴) تدوین شده است که سه عامل تکانشگری توجهی، تکانشگری حرکتی و بی برنامه گی را ارزیابی می کند. نادری، حق شناس در سال ۱۳۸۸ [۲۹]، در پژوهشی برای نخستین بار در ایران به اعتباریابی مقیاس تکانشگری بارت پرداختند. ضرایب پایایی آن به روش آلفای کرونباخ $0/72$ و روش تنصیف $0/60$ گزارش کردند.

مقیاس کوتاه پنج عامل بزرگ (short version of the Big Five Inventory) [۲۵]، ابعاد پنج عامل بزرگ شخصیت شامل گشودگی، با وجدان بودن، برون گرایی، موافق بودن و روان رنجوری را با استفاده مقیاس لیکرت ۵ درجه ای می سنجد (۱=کاملاً مخالفم تا ۵=کاملاً موافقم). مطالعات نشان داده اند که BFI از نظر روان سنجی ابزار معتبر برای ارزیابی صفات پنج عامل بزرگ شخصیتی است و اعتبار بازآزمایی بین $r=0/68$ تا $r=0/83$ برای پنج زیر مقیاس آن گزارش شده است [۲۵]. در پژوهش حاضر نیز آلفای کرونباخ برابر با $0/74$ برای این پرسش نامه بدست آمد. پس از گردآوری داده های مطالعه با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۹ و آمارهای توصیفی همچون میانگین و انحراف

به منظور آزمون فرضیه های پژوهش مبنی بر اینکه بین متغیرهای راهبردهای نظم جویی شناختی هیجان، تکانشگری و برون گرایی با گرایش اعتیاد به اینترنت رابطه وجود دارد، به ترتیب از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه همزمان استفاده گردید که نتایج آن در **جدول ۳ و ۴** ارائه شده است.

نتایج جدول شماره ۳ نشان دهنده وجود روابط معنادار بین متغیر پیش بین نظم جویی شناختی هیجان، تکانشگری و برون گرایی با اعتیاد به اینترنت است به طوری که رابطه منفی معناداری بین خرده مقیاس های پذیرش، نشخوارگری، تمرکز مجدد بر برنامه ریزی، ارزیابی مجدد مثبت، دیدگاه گیری ($P < 0/001$) و تمرکز مجدد مثبت ($P < 0/01$) با اعتیاد به اینترنت و همچنین همبستگی منفی معنادار بین ملامت دیگران با اعتیاد به اینترنت بدست آمد ($P < 0/001$). متغیر پیش بین تکانشگری و برون گرایی همبستگی مثبت معناداری ($P < 0/001$) در تمام خرده مقیاس ها با اعتیاد به اینترنت نشان دادند. این نتایج نشان دهنده رابطه منفی معنادار بین راهبردهای نظم جویی شناختی هیجان و از سویی همبستگی مثبت معنادار بین تکانشگری و برون گرایی با اعتیاد به اینترنت است.

به منظور آزمون مدل پیش بینی اعتیاد به اینترنت از طریق متغیرهای پیش بین نظم جویی شناختی هیجان، تکانشگری و برون گرایی ابتدا از مدل رگرسیون همزمان استفاده گردید که نتایج آن در **جدول ۴** درج گردیده است.

نتایج معادله رگرسیون در جدول ۴ نشان می دهد ($R^2 = 0/229$ و $P < 0/001$) که در مجموع متغیرهای پیش بین تکانشگری، راهبردهای نظم جویی شناختی هیجان و برون گرایی با مجذور R^2 تنظیم شده برابر با $0/229$ ، ۲۳ درصد از واریانس متغیر ملاک اعتیاد به اینترنت را تبیین می کنند. در ادامه جهت بررسی نقش متغیر جنسیت در پیش بینی متغیر ملاک اعتیاد به اینترنت مدل رگرسیون جهت بررسی و پیش بینی نقش جنسیت بر اعتیاد به اینترنت ترسیم شد. نتایج نشان داد ($R^2 = 0/003$) و $P > 0/05$) که سهم متغیر جنسیت با مجذور R^2 تنظیم شده برابر با $0/003$ ، در معادله رگرسیون معنادار نیست. بنابراین با توجه به نداشتن سهم معنادار در معادله رگرسیون، وارد نکردن متغیر جنسیت در معادله پیش بینی منطقی به نظر می رسد.

استاندارد، ضرایب همبستگی و در نهایت رگرسیون خطی چندگانه همزمان مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها

شرکت کنندگان پژوهش حاضر ۲۹۰ نفر از دانشجویان شاخه های ادبیات و علوم انسانی، فنی مهندسی، تربیت بدنی، هنر و پزشکی دانشگاه ارومیه بودند که بر اساس نوع پژوهش به این میزان انتخاب گردیدند. از مجموع شرکت کنندگان میزان دانشجویان مقطع کارشناسی ۲۲۵ نفر (۸۷/۹ درصد)، مقطع ارشد ۳۰ نفر (۱۰/۳ درصد) و مقطع دکتری ۵ نفر (۱/۷ درصد) بودند که از این میان دانشکده های فنی و مهندسی ۶۲ نفر (۲۱/۴)، علوم انسانی ۱۹۸ نفر (۶۸/۳)، تربیت بدنی و هنر ۱۹ نفر (۶/۶ درصد) و پزشکی ۱۱ نفر (۳/۸ درصد) انتخاب گردیدند. در ادامه خصوصیات توصیفی و جمعیت شناختی شرکت کنندگان در **جدول ۱** ارائه شده است. در **جدول ۲** به ترتیب میانگین و انحراف معیار متغیرهای پیش بینی راهبردهای نظم جویی شناختی هیجان، تکانشگری، برون گرایی و متغیر ملاک اعتیاد به اینترنت درج گردیده است.

جدول ۱. خصوصیات توصیفی و جمعیت شناختی شرکت کنندگان پژوهش

گروه	تعداد (درصد)	سن	
		میانگین (انحراف استاندارد)	مجرد / متأهل
دختر	۱۷۲ (۵۹/۳)	۱۲ (۷/۴۶)	۱۳۸
پسر	۱۱۸ (۴۰/۷)	۱۳ (۸۰/۷۴)	۱۰۲
کل	۲۹۰ (۱۰۰)	۱۹ (۱۱/۸)	۲۴۰

جدول ۲. شاخص های توصیفی هر گروه در متغیرهای پیش بین و ملاک

متغیر	میانگین (انحراف استاندارد)	کمینه	بیشینه	تعداد
نظم جویی هیجان	۵۰/۶ (۹/۲)	۱۹	۷۵	۲۹۰
تکانشگری	۶۹/۴ (۱۰/۳)	۳۵	۱۰۷	۲۹۰
اعتیاد به اینترنت	۴۷/۴ (۲۰/۳)	۲۰	۸۸	۲۹۰
برون گرایی	۶/۳ (۱/۸۲)	۲	۱۰	۲۹۰

جدول ۳. ضرایب همبستگی بین راهبردهای نظم جویی شناختی هیجان، تکانشگری، برون گرایی با اعتیاد به اینترنت

سطح معناداری	ضریب همبستگی r	متغیر ملاک	خرده مقیاس ها متغیر پیش بین
۰/۵۵۹	۰/۰۳	اعتیاد اینترنت	ملاحت خویش
۰/۰۰۲	-۰/۱۸**	اعتیاد اینترنت	پذیرش
۰/۰۰۰	-۰/۲۵**	اعتیاد اینترنت	نشخوارگری
۰/۰۲۷	-۰/۱۳*	اعتیاد اینترنت	تمرکز مجدد مثبت
۰/۰۰۰	-۰/۲۹**	اعتیاد اینترنت	تمرکز مجدد بر برنامه ریزی
۰/۰۰۰	-۰/۳۵**	اعتیاد اینترنت	ارزیابی مجدد مثبت
۰/۰۰۰	-۰/۲۱**	اعتیاد اینترنت	دیدگاه گیری
۰/۰۹۲	۰/۰۹	اعتیاد اینترنت	فاجعه سازی
۰/۰۰۰	۰/۲۲**	اعتیاد اینترنت	ملاحت دیگران
۰/۰۰۰	۰/۲۴**	اعتیاد اینترنت	تکانشگری توجه
۰/۰۰۰	۰/۲۷**	اعتیاد اینترنت	تکانشگری حرکتی
۰/۰۰۰	۰/۳۷**	اعتیاد اینترنت	بی برنامه گی
۰/۰۰۰	۰/۲۲**	اعتیاد اینترنت	برون گرایی

جدول ۴. رگرسیون چندگانه همزمان بین نظم جویی شناختی هیجان، تکانشگری و برون گرایی با اعتیاد به اینترنت

مدل	متغیر پیش بین	B	SE	Beta	T	P	R	R ²	F(۳/۲۸۲)
۱	تکانشگری	۰/۵۹۶	۰/۱۰۷	۰/۳۰۱	۶/۵۴	۰/۰۰۰	۰/۴۸۷	۰/۲۲۹	۲۹/۲۶۴
	نظم جویی هیجان	-۰/۶۲۷	۰/۱۲۳	-۰/۲۷۹	-۵/۱۰	۰/۰۰۰			
	برونگرایی	۲/۴۵۳	۰/۶۱۸	۰/۲۲۱	۳/۹۷	۰/۰۰۰			

بحث

جهت بررسی اهداف و فرضیه های پژوهش ابتدا مجموع همبستگی های بین متغیرهای پیش بین و ملاک محاسبه گردید. از آنجایی که هدف پژوهش حاضر ترسیم مدل رگرسیون بر اساس متغیرهای پیش بین جهت پیش بینی اعتیاد به اینترنت بود، از این رو بررسی نتایج نشان داد که راهبردهای نظم جویی شناختی هیجان، تکانشگری

نتایج کلی پژوهش حاضر نشان دهنده وجود روابط بین متغیرهای تنظیم شناختی هیجان، تکانشگری و نیز برون گرایی با اعتیاد به اینترنت بود که در برخی مولفه های تنظیم هیجان همچنان که بیان شده این رابطه به صورت منفی بود، با این حال هر دو متغیر تکانشگری و برون گرایی روابط مثبتی با اعتیاد به اینترنت داشتند.

و برون‌گرایی سهم معناداری در پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت دارند. نتایج بدست آمده نشان دهنده این بود که بین راهبردهای نظم جویی شناختی هیجان و اعتیاد به اینترنت در زیرمقیاس‌های پذیرش، نشخوارگری، تمرکز مجدد بر برنامه‌ریزی، ارزیابی مجدد مثبت و دیدگاه‌پذیری مجدد ($P < 0.01$) و همچنین تمرکز مجدد مثبت ($P < 0.01$) همبستگی منفی معنادار وجود دارد. این نتایج همسو با مطالعه Garnefski و همکاران در سال ۲۰۰۱ [۳۰] است که بیان می‌کند افرادی که از سبک‌های شناختی ضعیف مانند نشخوارگری و فاجعه‌سازی استفاده می‌کنند نسبت به دیگران در برابر اختلال‌های روان‌شناختی آسیب‌پذیرتر هستند. بنابراین راهبردهای منفی نظم جویی شناختی هیجانی به عنوان نوعی آسیب‌پذیری روان‌شناختی، پیش‌بین اعتیاد به اینترنت است که با پژوهش‌های انجام شده پیرامون اعتیاد به اینترنت که نشان داده است افرادی که به لحاظ روان‌شناختی آسیب‌پذیر هستند، بیشتر در معرض اعتیاد به اینترنت قرار دارند [۷، ۱۸] همخوانی دارد. یافته پژوهش حاضر که نشان دهنده رابطه آسیب روان‌شناختی اعتیاد به اینترنت با راهبردهای منفی نظم جویی هیجانی است با پژوهش Milani و همکاران در سال ۲۰۰۹ است [۳۱] مبنی بر اینکه، افراد مبتلا به اعتیاد اینترنت، گرایش به راهبردهای مقابله ناکارآمد در مواجهه با استرس دارند در یک راستا قرار دارد. پژوهش Lan-hua و همکاران در سال ۲۰۱۰ [۳۲] بر روی هوش هیجانی که یک مؤلفه مثبت است رابطه منفی با اعتیاد به اینترنت بدست داد که به نوعی پژوهش حاضر نیز همسو با نتایج این مطالعه است بدین صورت که به کارگیری راهبردهای منفی تنظیم هیجانی به نظر می‌رسد نوعی مؤلفه‌ای منفی از هوش هیجانی است. همچنین این یافته همسو با پژوهش Parker و همکاران در سال ۲۰۰۸ [۳۳] که بیان‌کننده پیش‌بینی اعتیاد اینترنت از طریق راهبردهای تنظیم هیجانی افراد است و مطالعاتی که نشان دهنده ارتباط بین نقص در تنظیم هیجان با اعتیاد به اینترنت در نوجوانان است [۳۴]. این یافته که افراد با اعتیاد به اینترنت داری نقایصی در تنظیم هیجان هستند از این دیدگاه که افراد اعتیاد یک اختلال مغزی است به به واسطه تغییرات بلند مدت در کارکرد شناختی، به ویژه در کارکردهای اجرایی مشخص می‌شود حمایت کرده و اینکه این وابستگی با اختلال معنادار در ظرفیت اجرایی همراه با

تکانشوری و سطوح بالای خشم همراه است [۳۵]. همبستگی بین ابعاد تکانشگری توجه، تکانشگری حرکتی و بی‌برنامگی نشان دهنده رابطه مثبت معنادار مؤلفه‌های تکانشگری با اعتیاد به اینترنت بود ($P < 0.01$)، که با یافته‌های مربوط به قماربازی بیمارگون [۳۶]، انواعی اختلال‌های کنترل تکانه و اعتیادهای رفتاری همخوان است [۳۷]، به این صورت که اعتیاد به اینترنت به عنوان سازه همبسته تکانشگری بیان شده و می‌تواند در کنار قماربازی بیمارگون به عنوان نوعی تکانشگری دیده شده و در طبقه اعتیادهای رفتاری قرار گیرد. همچنین یافته‌های حاضر با ملاک‌های DSM-IV و یافته‌های محققانی که اعتیاد به اینترنت را یک نوع اختلال تکانشی یا حداقل در ردیف این اختلال قرار داده‌اند همخوان است [۳۸]. با توجه به این که انجمن روانپزشکی آمریکا [۲] علائم مشابهی برای اعتیاد به اینترنت و سو مصرف مواد گزارش داده است و تکانشوری را جزئی از ویژگی اختلال سو مصرف مواد و اعتیادهای رفتاری قرار گرفته است بنابراین یافته‌های پژوهش حاضر در بُعد تکانشگری همسو با یافته‌های Moeller و همکاران در سال ۲۰۰۱ [۳۷] Madden و همکاران در سال ۲۰۱۰ [۱۵] و Robbins و همکاران در سال ۲۰۱۱ [۳۹] است که تکانشوری را به عنوان پیش‌بین مهم اعتیاد به مصرف کوکائین و نگهداری درمان بیان داشتند. همچنین بررسی ارتباط بین صفت شخصیتی برون‌گرایی با اعتیاد به اینترنت نشان دهنده همبستگی معنادار بین این دو بود ($P < 0.01$) به این صورت که افراد برون‌گرا گرایش بیشتری به سمت اینترنت داشتند، که با یافته‌های پژوهش Hall در سال ۲۰۰۵ [۴۰] هم‌خوانی داشت، می‌توان یافته حاضر را بدین صورت تبیین کرد که شخصیت برون‌گرا صفات مانند هیجان‌طلبی، مشارکت، تعامل و معاشرت با دیگران، برقراری روابط صمیمانه با سایرین، سرخوشی، پر انرژی، خوش‌بینی و لذت بردن از جمع شدن با دیگران را داراست و اینترنت هم دارای ویژگی‌هایی مانند فضای اجتماعی است که به فعال‌سازی روابط اجتماعی کمک می‌کند [۴۱]. اینترنت رسانه‌ای است که فضای گسترده‌ای را در اختیار کاربران قرار می‌دهد، راه‌هایی که کاربران می‌توانند از آن به منظور خودنمایی در اینترنت استفاده کرده و با دیگران ارتباط برقرار کنند. اینترنت شکل‌های جدیدی از انسان اجتماعی می‌سازد و افراد برون‌گرا با تمایل به سمت

خودگزارش دهی استفاده گردید گر چه این ابزارها در سنجش این مؤلفه‌ها معتبر شناخته شده‌اند اما پیشنهاد می‌گردد تا از ابزارهای دیگری که در این زمینه پیشنهاد شده است مانند مصاحبه با خود فرد یا والدین و دوستان سود جست.

نتیجه گیری

در مجموع نتایج مطالعه حاضر به درک بهتر نقش عوامل روان شناختی در اعتیاد به اینترنت کمک می‌کند. هر دو راهبردهای نظم جویی شناختی هیجان و تکانشگری و هم چنین صفت شخصیتی برون گرایی اهمیت ویژه‌ای در تبیین اعتیاد به اینترنت داشتند اما جنسیت در اعتیاد به اینترنت نقشی نشان نداد. به عنوان یک نتیجه، یکی از یافته‌های اصلی پژوهش حاضر این بود که اعتیاد به اینترنت می‌تواند از تکانشگری و برون گرایی ناشی شده و گرایش به سمت درگیری در رفتارهای اینترنتی را منجر شود که خود می‌تواند به صورت راهبردی مقابله‌ای هیجانی نگریسته شود. همسان با مطالعات اخیر است که اعتیاد به اینترنت را به صورت اولیه (ناشی از تکانشگری) یا ثانویه (به عنوان راهبردی مقابله‌ای با علائم اضطراب، افسردگی، استرس و غیره) می‌دانند. از آنجا عوامل زمینه ساز خانوادگی و تفاوت های فردی در اعتیاد به اینترنت پیش زمینه تدوین و اجرای مداخلات گوناگون جهت اصلاح و پیشگیری از این پدیده است؛ پیشنهاد می‌شود که پژوهش‌های آتی در جهت تکمیل داده های پژوهش حاضر، به متغیرهای مرتبط دیگر نظیر تفاوت های فردی در سبک های مقابله‌ای، سبک های فرزندپروری و همچنین ابعاد خانوادگی توجه کنند.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از کلیه دانشجویان دانشگاه ارومیه که با همکاری خود ما را در انجام این پژوهش یاری رساندند، تشکر و قدردانی به عمل می‌آوریم.

تضاد منافع

پژوهش حاضر هیچ گونه تضاد منافی برای نویسندگان نداشته است.

پذیرش اجتماع انسانی بیشتر جذب این فضاء می‌گردند. در واقع اینترنت با فراهم کردن یک دنیای مجازی امکان ایجاد ارتباط و ابراز عقاید و فضای لازم برای بروز هیجانات فرد را فراهم می‌آورد و فرد به راحتی می‌تواند در هر زمان و مکانی با دیگران ارتباط برقرار کند. بنابراین اینترنت می‌تواند بسیاری از نیازهای افراد برون گرا را برطرف کند و به همین دلیل این افراد به سوی اینترنت جذب می‌شوند بدون آن که از عواقب آن اطلاع داشته باشند و در نهایت در اثر استفاده ی مفرط و عدم دانش کافی در مورد نحوه ی استفاده از اینترنت به آن معتاد می‌شوند. در مورد نقش جنسیت در اعتیاد به اینترنت تفاوت معناداری یافت نشد هم چنین این متغیر سهم معناداری در پیش بینی اعتیاد به اینترنت نداشت، این یافته هم خوانی با مطالعات پیشینی است که بین دو جنس در اعتیاد به اینترنت تفاوت معناداری یافت نکردند [۴۲]. در مجموع یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که دانشجویان در برابر ابعاد آسیب شناسی نوین مانند اعتیاد به اینترنت همانند سایر آسیب‌های روانی مانند افسردگی دارای آسیب پذیری هستند [۴۳]. اعتیاد به اینترنت و فضای مجازی هزینه‌های فراوان و سنگینی را شامل اتلاف زمان، مستعد شدن نسبت آسیب‌های جسمانی و روانی مرتبط با اینترنت به ویژه در قشر جوان و به ویژه دانشجو که جامعه مورد مطالعه پژوهش حاضر بود را بر این گروه تحمیل می‌کند. در نهایت، به نظر می‌رسد که باید به ابعاد آسیب‌روانی به عنوان پیامد اعتیاد به اینترنت در سطحی گسترده تر و با طور کاربردی توجه شود تا بتوان با ارتقاء سلامت روانی و آموزش استفاده صحیح از اینترنت، از درمان محوری به سمت رویکرد سلامت محور گام برداشت و از هزینه‌های بالای مراقبتی و پیامد های سنگین این پدیده جلوگیری بعمل آورد. با توجه به اینکه شرکت کنندگان در پژوهش حاضر در دامنه سنی مشابهی قرار داشتند و سن از متغیرهای تاثیرگذار در گرایش به فضای مجازی و اینترنت است از این رو در تعمیم یافته‌های بدست آمده در این پژوهش به گروه های سنی دیگر باید جانب احتیاط را رعایت کرد، از این رو پیشنهاد می‌گردد تا بررسی تطبیقی به منظور بررسی نقش سن بر اساس دامنه‌های سنی گوناگون بعمل آید. محدودیت دیگر پژوهش حاضر این بود که به منظور سنجش متغیرهای پژوهش از ابزارهای

References

1. Ko CH, Yen JY, Yen CF, Chen CS, Chen CC. The association between Internet addiction and psychiatric disorder: A review of the literature. *European Psychiatry*. 2012;27(1):1-8.
2. American Psychiatric Association. *Diagnostic and statistical manual of mental disorders (5th ed)*. Arlington VA:American Psychiatric Publishing;2013.
3. American Psychiatric Association. *Diagnostic and statistical manual of mental disorders, Text revision (4th ed)*. Washington DC:American Psychiatric Association;2000.
4. Aboujaoude E, Koran LM, Gamel N, Large MD, Serpe RT. Potential markers for problematic internet use: a telephone survey of 2,513 adults. *CNS Spectrums*. 2006;11(10):750-755.
5. Villeda C, Martinotti G, Di Nicola M, Casano M, La Torre G, Gliubizzi MD, et al. Behavioural addictions in adolescents and young adults: Results from a prevalence study. *Journal of Gambling Studies*. 2011;27(2):203-214.
6. Jenaro C, Flores N, Gómez_Vela M, González_Gil F, Caballo C. Problematic internet and cell_phone use: Psychological, behavioral, and health correlates. *Addiction Research & Theory*. 2007;15(3):309-320.
7. Lam LT, Peng ZW, Mai JC, Jing J. Factors associated with internet addiction among adolescents. *Cyber Psychology and Behavior*. 2009;12(5):551-555.
8. Park SK, Kim JY, Cho CB. Prevalence of internet addiction and correlations with family factors among South Korean Adolescents. *Adolescence*. 2008;43(172):895-909.
9. Dawe S, Loxton NJ. The role of impulsivity in the development of substance use and eating disorders. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews*. 2004;28(3):343-351.
10. Kun B, Demetrovics Z. Emotional intelligence and addictions: A systematic review. *Substance use and misuse*. 2010;45(7-8):1131-1160.
11. Spada MM, Langston B, Nikčević AV, Moneta GB. The role of metacognitions in problematic internet use. *Computers in Human Behavior*. 2008;24(5):2325-2335.
12. Garnefski N, Kraaij V, Spinhoven Ph. Negative life events, cognitive emotion regulation and emotional problems. *Personality and Individual Differences*. 2001;30(8):1311-1327.
13. Mayne T, Bonanno GA. *Emotions: Current issues and future directions*. New York:Guilford;2001 (pp. 337-361).
14. Beard KW, Wolf EM. Modification in the proposed diagnostic criteria for internet addiction. *Cyber Psychology & Behavior*. 2001;4(3):377-383.
15. Madden GJ, Bickel WK. *Impulsivity: The behavioral and neurological science of discounting (1st ed)*. Washington, DC:American Psychological Association;2010.
16. Cao F, Su L, Liu TQ, Gao X. The relationship between impulsivity and internet addiction in a sample of Chinese adolescents. *European Psychiatry*. 2007;22(7):466-471.
17. Anker JJ, Perry JL, Gliddon LA, Carroll ME. Impulsivity predicts the escalation of cocaine self administration in rats. *Pharmacology Biochemistry and Behavior*. 2009;93(3):343-348.
18. Willoughby T. A short term longitudinal study of Internet and computer game use by adolescent boys and girls: Prevalence, frequency of use and psychosocial predictors. *Developmental Psychology*. 2008;44(1):195-204.
19. Hamburger YA, Ben Artzi E. The relationship between extraversion and neuroticism and the different uses of the Internet. *Computers in Human Behaviour*. 2000;16(4):441-449.
20. Lotfabadi H. Teaching national and global citizenship along with stabilizing the students' identity and value system. *Quarterly Journal of Educational Innovations*. 2014;17(5):11-44.

(Persian)

21. Hamburger YA. Internet and personality. *Computers in Human Behavior*. 2002;18(1):1-10.
22. Yau YHC, Crowley MJ, Mayes LC, Potenza MN. Are internet use and video game playing addictive behaviors? Biological, clinical and public health implications for youths and adults. *Minerva Psichiatrica*. 2012;53(3):153-170.
23. Gambor A, Vas L. A nation and gendered based study about their relationship between the big five and motives for internet use, A Hungarian and Israeli comparison. *Theory & Science*. 2008;10(1):1527-5558.
24. Barratt E, Stanford MS, Kent TA, Felthous A. Neuropsychological and cognitive psychophysiological substrates of impulsive aggression. *Biological Psychiatry*. 1997;41(10):1045-1061.
25. Rammstedt B, John OP. Measuring personality in one minute or less: A 10 item short version of the Big Five Inventory in English and German. *Journal of Research in Personality*. 2007;41(1):203-212.
26. Young KS. Caught in the net: How to recognize the signs of internet addiction and a winning strategy for recovery. New York:John Wiley & Sons;1998.
27. Alavi SS, Eslami M, Meracy MR, Najafi M, Jannatifard F, Rezapour H. Psychometric properties of Young internet addiction test. *Journal of Behavioral Sciences*. 2010;4(3):7-8. (Persian)
28. Hasani J. The reliability and validity of the short form of the cognitive emotion regulation questionnaire. *Journal of Research in Behavioural Sciences*. 2011;9(4):229-240. (Persian)
29. Naderi F, Haghshenas F. Validate the Barratt Impulsiveness Scale (BIS-11) and the relationship between impulsivity and loneliness, with the use of mobile phones in male and female students in Ahvaz University. [MA Thesis], Ahvaz:Islamic Azad University of Ahvaz;2009. (Persian)
30. Garnefski N, Kraaij V. Relationships between cognitive emotion regulation strategies and depressive symptoms: A comparative study of five specific samples. *Personality and Individual Differences*. 2006;40(8):1659-1669.
31. Milani L, Osualdella D, Blasio PD. Quality of interpersonal relationships and problematic Internet use in adolescence. *Cyber Psychology & Behavior*. 2009;12(6):681-684.
32. Lan Hua L, Li ping Z, Zhao Lan L. Impact of emotional intelligence on internet addiction disorder among students at a college in Weifang, 2009. *Preventive Medicine Tribune*. 2010;9(5):6-9.
33. Parker JDA, Taylor RN, Eastabrook JM, Schell SL, Wood LM. Problem gambling in adolescence: Relationships with internet misuse, gaming abuse and emotional intelligence. *Personality and Individual Differences*. 2008;45(2):174-180.
34. Yu JJ, Kim H, Hay I. Understanding adolescents' problematic Internet use from a social/cognitive and addiction research framework. *Computers in Human Behavior*. 2013;29(6):2682-2689.
35. Tedeschi D, Martinotti G, Di Nicola M, De Vita O, Pozzi G, Janiri L. P_95_Executive functions, anger and impulsivity in alcohol dependence. *European Psychiatry*. 2012;27(1):1.
36. Svaldi J, Brand M, Tuschen Caffier B. Decision making impairments in women with binge eating disorder. *Appetite*. 2010;54(1):84-92.
37. Moeller FG, Dougherty DM, Barratt ES, Schmitz JM, Swann AC, Grabowski J. The impact of impulsivity on cocaine use and retention in treatment. *Journal of Substance Abuse Treatment*. 2001;21(4):193-198.
38. Dalley JW, Everitt BJ, Robbins TW. Impulsivity, compulsivity, and top down control. Neu-

- ron. 2011;69(4):680-694.
39. Robbins TW, Gillan CM, Smith DG, de Wit S, Ersche KD. Neurocognitive endophenotypes of impulsivity and compulsivity: Towards dimensional psychiatry. *Trends in Cognitive Sciences*. 2012;16(1):81-91.
40. Hall A. Audience personality and the selection of media and media genres. *Media Psychology*. 2005;7(4):377-398.
41. Gross Farshi M, Sofiani H. Investigate the relationship between personality and general health among Tabriz University Students. *Educational and Psychology Studies*. 2008;9(2):47-63. (Persian)
42. Buckner JEV, Castille CM, Sheets TL. The five factor model of personality and employees' excessive use of technology. *Computers in Human Behavior*. 2012;28(5):1947-1953.
43. Rezaei T, Yazdi-Ravandi S, Ghaleiha A, Seif Rabiei M. Depression among medical students of Hamadan University of Medical Sciences in 2014: The Role of demographic variables. *Pajouhan Scientific Journal*. 2015;13(4):1-8. (Persian)

The role of cognitive emotion regulation strategies, impulsivity and extraversion in the tendency of the internet addiction in the students of Urmia University, in 2014

Sohrab Amiri^{1*}, Firouzeh Sepehrian azar², Kobra Naseri Tamrin³

1. Ph.D. Student of General Psychology, Urmia University, Urmia, Iran

2. Associate Professor of Educational Psychology, Urmia University, Urmia, Iran

3. M.A Student of Psychology, Urmia University, Urmia, Iran

Received: 12 Sep. 2015

Accepted: 12 Nov. 2015

Abstract

Introduction: Internet addiction has been emerged as a new field of psychopathology. Excessive use of the Internet has become a problem which can cause severe difficulties in daily life, social relationships, work, education and psychological adjustment. Accordingly, the aim of this study was to determine the role of the cognitive emotion regulation strategies, Impulsivity and Extraversion In the tendency of Internet addiction in students of Urmia University in 2014.

Methods: Present study was a cross-sectional one. For this purpose, from Urmia University students in 2014, 290 individuals were selected by Stratified sampling. Then the Young's Internet Addiction Scale, Cognitive Emotion Regulation Strategies, impulsivity Scale and Extraversion were distributed among research participants. Collected data were analyzed using SPSS-19 and descriptive indicators, correlation coefficient and simultaneous multiple regression analysis was utilized.

Results: Outcomes explained that there is a negative correlation between Cognitive Emotion Regulation Strategies and Internet addiction ($P < 0.001$), and only about two components, Self-blaming and catastrophizing, the relationships were not significant ($P > 0.05$). Also, a significant positive correlation was found between impulsivity and extraversion scales with internet addiction ($P < 0.001$). The results showed that each three variables of cognitive emotion regulation strategies, impulsivity and extroversion were able to predict the Internet addiction ($P < 0.001$).

Conclusion: Cognitive emotion regulation strategies and impulsivity and also personality trait of extraversion, have a special role in the tendency to engage into the internet behaviors.

Keywords: Internet addiction, Extraversion, Impulsive behavior, Cognitive emotion regulation strategies

* Corresponding Author: sohrab amiri, PhD Student of General Psychology, Urmia University, Urmia, Iran.

Email: Amirysohrab@yahoo.com

Tel: +989187058990

Please cite this article as: Amiri S, Sepehrian Azar F, Naseri Tamrin K. [The role of cognitive emotion regulation strategies, impulsivity and extraversion in the tendency of the internet addiction in the students of Urmia University, in 2014]. *Pajouhan Scientific Journal*. 2015;14(1):1-11